

RICHTLIJNEN VOOR KABELBANEN

IN HET JEUGDWERK

De kabelbaan is een spectaculaire activiteit binnen jeugdbewegingen, omdat ze veel adrenaline geeft en tegelijk technische kennis en inzicht vraagt bij het opstellen en afbreken. Het organiseren van een kabelbaan voor iedereen is daarom een grote uitdaging. Veiligheid staat centraal: de begeleider moet handelen met de nodige zorg en verantwoordelijkheid. Dat betekent dat hij of zij het gebruikte materiaal goed kent, weet welke krachten erop kunnen werken en rekening houdt met de angst die deelnemers kunnen ervaren.

Met de juiste voorbereiding kan een kabelbaan echter een leuke, uitdagende en veilige activiteit zijn. Deze checklist helpt jullie om stil te staan bij de aandachtspunten voordat ze een kabelbaan bouwen.

CHECKLIST

Overloop deze lijst telkens als je een kabelbaan opzet.

VOORAF

BEGELEIDING

- ☐ Is ten minste één begeleider voldoende gevormd om een kabelbaan op te zetten en te begeleiden?

MATERIAAL

- ☐ Bestaat je kabelbaan uit een vaste set onderdelen die enkel voor die doeleinden gebruikt wordt?
- ☐ Is al het benodigde materiaal aanwezig?
- ☐ Is al het materiaal in een goede staat?

OPSTELLING

- ☐ Zijn de ankerpunten stevig genoeg?
- ☐ Zijn er geen hindernissen in de lijn van het looptouw?
- ☐ Is er een rem en noodrem voorzien?
- ☐ Is de opstelling voor het eerste gebruik getest met een dood gewicht?

TIJDENS DE ACTIVITEIT

BEGELEIDING

- ☐ Zijn er ten minste 2 begeleiders aanwezig?
- ☐ Kan je met de begeleiding toezicht houden op heel de kabelbaan?
- ☐ Zijn alle begeleiders die in de hoogte gaan voldoende beveiligd?

DEELNEMERS

- ☐ Zijn alle deelnemers die in de hoogte gaan voldoende beveiligd?
- ☐ Is het zo dat geen enkele deelnemer tijdens het afdalen het looptouw met de handen kan aanraken?
- ☐ Staan alle niet-betrokkenen op een veilige afstand?
- ☐ Is het een positieve keuze van elk van de deelnemers op zich om de kabelbaan af te dalen?

MATERIAAL

- ☐ Is het opspansysteem na het opspannen overbrugd of weggehaald?

ACHTERAF

DEELNEMERS

- ☐ Houden alle deelnemers een goed gevoel over aan de activiteit?

MATERIAAL

- ☐ Is al het materiaal voor het wegbergen gecontroleerd? Zijn defecte onderdelen vervangen?

Als je op één van deze vragen “neen” antwoordt, dan doe je er goed aan om je kabelbaanactiviteit niet te laten doorgaan.

MOCHT ER IETS MISLOPEN

VOORZIE:

- ☐ Een EHBO-koffer of -kit
- ☐ GSM met noodnummers
- ☐ Scherp mes



- * De begeleiders van de kabelbaan hoeven zich niet als helden voor te doen: voor hen gelden dezelfde (veiligheids-)regels als voor de deelnemers.
- * Heb aandacht voor omgevingsfactoren: het weer, het tijdstip, ...
- * Wees als begeleider niet alleen bekommerd om de deelnemers die met de kabelbaan bezig zijn, maar heb ook aandacht voor de omstaanders. Vermijd bijvoorbeeld te lange wachttijden of geef zo veel mogelijk wachtenden een taak.

RICHTLIJNEN

- * Volg een degelijke en erkende vorming vooraleer een kabelbaan op te zetten. (bv. kabelbaanweekend of NATURE)
- * Handel met de nodige zorg en verantwoordelijkheid. Dit houdt in dat je een activiteit met de kabelbaan goed voorbereidt en dat je tijdens het gebruik overzicht en toezicht hebt op de gang van zaken op heel de kabelbaan.
- * Een kabelbaan begeleid je met voldoende begeleiding (minimum 2 begeleiders).
- * Deze richtlijnen betreffen tijdelijke, begeleide kabelbanen. Vaste kabelbanen vallen onder het KB van de speeltuigen en hebben veel strengere voorwaarden

MATERIAAL

Wij geven de voorkeur aan gekeurd, voldoende sterk materiaal. Bij twijfel moet je het materiaal ontdebellen of kies je voor materiaal dat zeker sterk genoeg is. Gebruik steeds materiaal dat op elkaar afgestemd is: bvb. geen spansysteem met een spankracht van drie ton voor een looptouw met een maximum draagkracht van twee ton. Onderwerp alle materiaal voor gebruik aan een visueel onderzoek.

DE LOOPKAT (KATROL)

- * De loopkat moet gelagerd zijn. Is ze niet gekeurd, moet ze ontdebeld worden.
- * De loopkat moet met zijn passagier verbonden zijn via een gesloten haak of een schroefmusketon.

HET LOOPTOUW

- * Zorg voor een voldoende sterk looptouw.
- * Span het looptouw niet te hard op, maar zorg ervoor dat het er uitziet als een boog: zo krijg je een snelle start, gevolgd door een rustige uitloop.
- * De deelnemers mogen het looptouw niet met de handen kunnen aanraken tijdens het afdalen.

HET OPSPANSYSTEEM

- * Laat de spanning na het opspannen van de kabelbaan nooit op het opspansysteem, maar haal het er tussenuit of overbrug het.
- * Zorg ervoor dat je niet te veel spanning op het touw zet.

DE REM

- * Iedere kabelbaan heeft een rem en een noodrem, of is zelfremmend.

EMOTIONELE VEILIGHEID

- * Groepsdruk is een belangrijk aspect bij een kabelbaanactiviteit die al je aandacht verdient. Soms is het dapperder om een oefening te weigeren dan te begeven onder groepsdruk.
- * Geef aan alle deelnemers vooraf een duidelijke en aangepaste uitleg over de activiteit zodat ze van het vertrek tot bij de landing weten wat hen te wachten staat.
- * Verplicht niemand tot het gebruik van de kabelbaan. Let er tevens op niemand te forceren. De lijn tussen "motiveren" en "pushen" is soms erg smal.
- * Angst is moeilijk te herkennen. Heb hier aandacht voor.
- * Ook na de kabelbaanactiviteit moet elke deelnemer er een goed gevoel aan overhouden.

ORGANISATIE

- * Test je kabelbaan en ook de beide remmen steeds op voorhand met een dood gewicht.
- * De deelnemers moeten op een veilige manier aan de startplaats kunnen komen.
- * Deelnemers noch begeleiding mogen de kabelbaan gebruiken zonder beveiliging.
- * De begeleiders moeten elkaar kunnen zien en/of horen. Spreek eventueel fluitsignalen af. Zorg voor een zonnebril en/of een petje als de begeleiders verblind kunnen raken door de zon.
- * Geef zoveel mogelijk mensen een taak. Geef iedereen zijn (veilige) plaats. Maak een duidelijk plan wie waar staat.
- * Breek de kabelbaan na gebruik onmiddellijk af. Indien dit door omstandigheden niet mogelijk is, dien je ze grondig af te sluiten.
- * Voorzie afwisseling voor de begeleiding. Er zijn heel wat taken: remmen, start begeleiden, ...

OMGEVING

- * Let op de juiste ondergrond. Dit is zowel voor de passagier als voor de remmer erg belangrijk. Op vochtige grond kan je uitglijden, op rotsachtige grond wordt wel eens een voet omgeslagen.
- * Bescherm steeds de bomen die je gebruikt tegen beschadiging.
- * Als vertrekpunt kies je voor een stevige boom of een waardig alternatief. Hang nooit een kabelbaan aan een dode of jonge boom.
- * Het looptouw moet vrij hangen. Er mogen dus geen takken in de weg hangen.
- * Bij de start van een deelnemer bevindt niemand zich onder de vertrekzone of in de buurt van de constructie en het traject van het touw. Voorzie een vrije ruimte rond de kabelbaan. Span eventueel af met een veiligheidslint.
- * Zorg ervoor dat je hele installatie opvalt als je ze achterlaat. Het looptouw kan gevaarlijk zijn. Je blijft verantwoordelijk voor je installatie. Een bordje "betreden op eigen risico" verandert daar niets aan.

BEVEILIGING

- * Gebruik nooit onbeveiligd een kabelbaan.
- * In de hoogte werk je steeds met beveiliging.
- * Gebruik voor de beveiliging bij voorkeur een harnas. Als de deelnemer een normale, volwassen lichaamsbouw heeft, volstaat een heupgordel.
- * Een helm is aan te bevelen.

